

Стойчо Петров Якимов е роден на 26 декември 1946 г. в Бургас в семейство на служаци. През 1965 г. завършва техникум по механотехника в родния си град. Същата година е приет за студент по математика — производствен профил в Математическия факултет на Софийския университет. През 1970 г. завършва висшето си образование със защита на дипломна работа към катедрата по алгебра.

От януари до ноември 1972 г. Якимов работи в Централния институт по изчислителна техника — София. По същото време участва в конкурс, който завършва успешно с назначаването му за асистент към сектора по алгебра на Единния център по математика и механика.

Научните интереси на Стойчо Якимов бяха в теорията на групите. Дипломната му работа, изработена под ръководството на Кирил Дочев, е посветена на приложение на метода на груповите пръстени за изучаване на крайнопородените групи. Но истинската му любов бяха крайните групи — една от най-обаятелните области на съвременната теория на групите. Воден от това призвание, през есента на 1973 г. той замина на редовна аспирантура в Московския държавен университет при известния крупен специалист проф. д-р А. И. Кострикин. От този момент до края на краткия си живот Стойчо Якимов работеше в теорията на крайните прости групи.

Една група се нарича проста, ако не притежава хомоморфни образи, различни от самата нея и от единичната група. В теорията на групите е централен проблемът за класификацията (определянето им с точност до изоморфизъм) на крайните прости групи. През последните години с решаването му се заеха извънредно много специалисти от цял свят и бе създаден изключително сложен апарат. Обособи се самостоятелно научно направление, което се развива с безпрецедентна за математическата наука интензивност. Проблемът се атакува, като се свежда до известен брой подпроблеми, които се състоят в класифицирането на крайни прости групи, удовлетворяващи фиксирани допълнителни условия. Такъв е например проблемът за класифицирането на крайните прости групи с фиксирана дължина (дължина на една крайна група се нарича максималният брой на членовете на растяща редица от нейни собствени подгрупи).

Към 1971 г. от редица автори бяха класифицирани простите групи с дължина 8. Да отбележим, че с нарастването на l принципните и техническите трудности при решаването на подпроблема нарастват извънредно много.

В кандидатската си дисертация от 1976 г. Стойчо Якимов реши напълно проблема за случаите $l=9$ и $l=10$. Ето част от писмената преценка на проф. А. И. Кострикин за постижението на Стойчо Якимов:

„С нарастването на l изследванията ставаха трудоемки и изглеждаха малко перспективни. Заслугата на С Якимов се заключава в това, че като усвои най-новите класификационни методи и ги приспособи към разглежданата задача, той успя да се справи в сложния лабиринт на условията върху локалните подгрупи... Именно теорема 3, където се разглеждат прости групи с дължина 10, представлява според мен особен интерес, тъй като тук дисертантът е проявил в максимална степен самостоятелност и творческа зрялост.“

Стойчо Якимов се завърна от Москва, окрилен от разцвета на теорията на крайните групи и от собствените си възможности в нея. Продължи работата по проблематиката на дисертацията си. Предначерта обещаващи насоки за бъдещи изследвания. Работеше немурно и вдъхновено — до този злочастен 19 април на 1979 г., когато смъртта, жестока и нелепа повече от всякога, го отне от света, от крайните групи и от нас.

Керопе Чакърян

ВАНЯ ЯКИМОВА ЗА СТОЙЧО ЯКИМОВ

Стойчо Петров Якимов е роден в Бургас на 26 декември 1946 г. в семейството на Мария и Петър Якимови. В дома на родителите му цари дух на разбирателство, любов и всестранни интереси към наука, изкуство, литература и музика. Особено се ценят творческите постижения на руската и съветската култура. Може би това идва от предишни поколения — прадядото по майчина линия е дошъл от Русия през 1877 г. с руската освободителна армия. Оженил се за българка, останал в България, но запазил и предал на деца и внуци любовта към родината си. Дядо Яким, дядо на Стойчо по бащина линия, е от Чирпан. Братовчед е на поета П. К. Яворов. Бил е почитател на литературата и поезията.

Стойчо от малък се проявява като самостоятелно дете. Умее да се концентрира върху това, с което се занимава, независимо дали е детска игра, уроци за училище или интересна книга.

Основното си образование завършва в училище "Кирил и Методий" в Бургас — базово училище с добри педагози. По-късно постъпва в Техникума по механо-техника в Бургас, основан през 1935 г. и дал на страната добре подготвени специалисти.

Курсът е почти мъжки. Момчетата са умни, прями, честни, буйни. Стойчо и съучениците му създават чудесни приятелства, които продължават и през студентските им години, а и по-късно, когато всеки от тях има вече свое семейство. Приятелите му го ценят, наричат го шеговито "лъвче". Стойчо като всички, които са израснали край море, обича морето и плува добре.

Завършва средното си образование през 1965 г. Природата като че ли е била щедра към него. Висок, строен, с ясни сини очи, вдигнати вежди, високи скули, продълговат овал на лицето, черни коси. Той е скромнен, коректен в отношението си към другите. Интересите му са разнообразни: техника, теоретична физика, история на научното познание, литература, изкуство. Но над всичко се откроява любовта му към математиката. Още 15–16-годишен се занимава самостоятелно с диференциално и интегрално смятане, алгебра, чете история на математиката.

От 1965 до 1970 г. е студент по математика в Софийския университет "Климент Охридски". Завършва го с отличен успех. През периода 1970/72 г. работи в новосъздадения Централен институт по изчислителна техника. През 1972 г. след спечелен конкурс е назначен за асистент във Факултета по математика и механика на университета — в сектора по алгебра.

От 1973 до 1976 г. е редовен аспирант в Московския държавен университет „М. Ломоносов“. В Москва се запознава в оригинал на руски, немски и английски с най-добрите постижения на световната математика. Започва да учи и френски език. Голямо влияние му оказва научният му ръководител проф. д-р Л. Кострикин. След успешно защитена дисертация на тема „Прости групи с дължина 9 и 10“ се завръща от СССР с богати творчески планове за бъдещата си работа. Назначен е за старши асистент във Факултета по математика и механика. Започва четене на лекции.

На 19 април 1979 г. Стойчо Петров Якимов загива при трагични обстоятелства само на 32 години.